

Vrsta plovila	Ukupan broj	Ukupna vrijednost Din
Motornih čamaca	4	575.000
Čamaca i čunova	336	1.563.000
Barki	181	248.000
Tikvara	4	117.000

UKUPNO: Din 2,503.000

Kao i kod ribolovnog pribora, isti broj zadruga nema u svom vlasništvu plovila, već su vlasništvo pojedinih članova zadruge!

Udio zadružnog sektora u iskorišćavanju pojedinih ribolovnih područja u procentima izgleda ovako: Oko 32% od ukupnog zadružnog ulova daju vode rijeke Save s njenim pritocima. Na rijeku Dravu, s pritocima otpada 29%. Ribolovno područje u Baranji daje 22%, Dunav 11% a Kupa, Korana, Dobra itd. oko 6%.

Prilikom popisa uočile su se ove činjenice: kod polovice ribarskih zadruga ne postoji nikakva evidencija o financijskom poslovanju. U većini slučajeva radi se tako, da svaki ribar — negdje sa svojim, a negdje sa zadružnim sredstvima — obavlja

ribolov. Prodaja ribe vrši se na sličan način, tj. zadružnim ili privatnim putem.

U nekim zadrugama ribari zadrugari dobivaju od zadruge ribolovna sredstva uz pogodovne cijene i na otplatu. Ova sredstva predaju se u njihovo vlasništvo.

I kod znatnog broja OPZ-a i SRZ-a ribari obavljaju ribarsko poslovanje na privatni način, bez ikakvog utjecaja sa strane zadruge. Neke OPZ dale su privatnim ribarima u zakup ribolovne vode, pa negdje ribari love s vlastitim priborom a negdje sa zadružnim, i daju zadruzi 15% od ulovljene ribe. Znači da se pod firmom zadružnog ribolova krije dobar dio privatnog.

Iz ovog letimičnog prikaza jasno se nazrijeva pomanjkanje organizacione čvrstine u strukturi zadružnih ribarskih organizacija, pa se iz toga dađe naslutiti, da se i sama ribarska proizvodnja ulov, te raspodjela lovine odvija stihijski i bez ikakvog plana. Iz tog proizlazi zaključak, da se u takvim uslovima teško može očekivati jačanje i prosperitet ribarskog zadrugarstva na našim slatkim vodama. —

J. Basioli

»Građe su uništene na Lonjskom polju«

Prije nego predemo na samu temu ovog članka, objasniti ćemo značenje pojma »Građe«.

»Građa« je termin ribara sa područja Lonjskog polja koji znači pregradu na vodenom toku, sagrađenu iz kolaca koji su okomito zabijeni u dno korita i međusobno gušće ili rjeđe opleteni vrbovim prućem sa svrhom efikasnog lova ribe. Visina ovih »Građa« najčešće je 1—2 m, a duljina preko čitavog toka t. j. od jedne do druge obale.

Sada možemo objasniti u čemu je efikasnost lova na ovim »Građama«, a u čemu je i njihova štetnost po ribarstvo.

Efikasnost je u tome, što ribar koji je takovu »Građu« izgradio, ostavlja na njoj po 1—3 otvora (zvana vrata) širine 1—1,5 metara za prolaz ribi gdje postavlja vršku (bubanj) danonoćno ili pak na ta vrata postavlja mrežu zvanu »Saćec« i čeka. Riba, a naročito bolje vrste kreću se po dnu toka, nailaze na građu i na istoj traže otvor za prolaz. Tako nailaze na otvor na kome je postavljena mreža i padaju u klopku, bilo vršku iz koje ne mogu izaći ili u »Saćec« koga ribar brzo izvlači na najmanji osjet dodira ribe. Tako smo ukratko prikazali tehniku lova na »Građama«.

Lonjsko polje, kao velika depresiona površina od nekoliko desetaka hiljada hektara površine, prima poplavnu vodu Lonje i njenih pritoka a najveće količine od rijeke Save. Taj veliki depresioni rezervoar prima u porastu Save poplavnu vodu kroz Trebež i Lonju brzinom kretanja vodene mase od 8 km na sat. U takvim momentima Trebež i Lonja dovode savsku vodu u polje i teku u suprotnom pravcu svog normalnog toka. Tada s ovim

masama vode koje poplavljuju Lonjsko polje ulazi i savska riba gonjena nagonom za samo-održanje t. j. za obilnijom hranom, a u proljeću i za razmnažanjem t. j. mrijestom.

A sada, kad znamo da je na toku Lonje i Trebeža do ove godine postojalo 192 »Građe« preko čitavog toka, možemo zamisliti koliko riba, na svom putu u polje, mora proći prepona da bi našla obilnu ispašu i podesna mjesta za odlaganje ikre ili obratno pri povratku u Savu sa povlačenjem vode iz polja. Pri tim putevima ona mora da prolazi stotine zamki dok u jednoj ne zaglavi. Ove »Građe« sa svojim prolazima mogle bi se potpuno identifikirati sa zamkama koje postavljaju za divljač.

Ako osim toga znamo da se na tim »Građama« lovi još nedorasla riba sa mrežama nepropisnih oka kao i za vrijeme mrijesta t. j. u proljeće kad naše riblje vrste nizinskih voda mrijeste i kad najčešće imamo poplavne vode, onda je još teža osuda svakovog štetočinskog i protuzakonitog ribarenja. Ali ovim do sada nismo iznijeli sve štetne posljedice postojanja ovih »Građa«. Ima još jedna i to najteža, a to je pitanje mogućnosti povratka ribljeg mlađa u Savu. Izvaljeni mlađ nastoji se zadržati posljednji u polju radi tople vode u kojoj nalazi obilje prirodne hrane i kad se voda već slegla u kanale koji odvođe vodu iz polja, tada se počinje kretati kanalima i Lonjom u pravcu Save. A što se sada događa? Onaj dio koji je krenuo za malo povišeg vodostaja t. j. dok su »Građe« bile pod vodom spasio se i stigao u Savu, a drugi dio koji je zaostao naišao je na prepreke koje naročito prouzrokuju starije »Građe«, gdje je voda iza sa-

mih »Građa« kroz niz godina nataložila humke od mulja i granja, preko kojih riblji mlađ ne može proći, te ostaje prisiljen da se zadržava u depresijama između pojedinih »Građa« gdje čeka sigurnu smrt daljnjim opadanjem i isušanjem vode ili ga neposredno prije toga pohvataju nesvijesni seljaci i djeca ili ga pak pojeduju svinje koje se napasaju u Lonjskom polju.

Eto to su te velike štete koje ribarstvu čini postojanje »Građa« na vodenim tokovima koji protiču poplavnim područjem. U tim pojavama leže glavni uzroci opadanja našeg ribljeg fonda u nizinskim vodama.

Obzirom da je Lonjsko polje kao cjelovito nedjeljivo područje, najveće poplavno područje u porječju naše matične vode Save, Kotarska poljoprivredna stanica Sisak, koja upravlja sa 5 ribolovnih revira Lonje, imajući u vidu da ovo polje igra ulogu ogromnog prirodnog mrijestišta naših nizinskih gospodarski važnih ribljih vrsta s jedne strane, a s druge strane svu štetnost postojanja ovih »Građa« po razvoj ribarstva, poduzela je oštre mjere u svrhu njihovog uništenja. U toku ovog

ljeta i jeseni ove su »Građe« uništene na svih 5 lonjskih revira i time je učinjen krupan korak u pravcu unapređenja ribarstva na ovom području.

Ali moramo podvući da ovom akcijom Kotarske poljoprivredne stanice Sisak nije učinjeno dovoljno u pravcu općeg razvitka ribarstva, jer ovakvih pojava ima i na drugim područjima — na ribolovnim revirima kojima upravljaju drugi Narodni odbori kotareva. Tek kad i ostali Narodni odbori kotareva, koji na svom terenu imaju manja poplavna područja na kojima su izgrađeni ovakovi protuzakoni objekti, provedu ovakvu oštru akciju uništavanja »Građa«, možemo bez sumnje očekivati u narednim godinama maksimalnu produkciju gospodarski važnih ribljih vrsta u našim nizinskim vodama. Poplavnih područja uz naše nizinske vode ima dovoljno da mogu prirodnim putem, bez ikakvih troškova, producirati dovoljne količine ribljeg mlađa za maksimalnu populaciju naših voda, te ne moramo ni pomišljati na poribljavanje naših nizinskih voda drugim načinom, kad ovaj zadatak svuda provedemo.

JOSIP MARJANOVIĆ

RAZNE VIJESTI

REDAK LOV ĐERDAPSKIH RIBARA ULOVLJENA MORUNA OD 220 KILOGRAMA

Poznato je da se ribolov iz porodice jesetri odvija na Donjem Dunavu i Đerdapu. Iako je ribolov na pojedine vrste riba iz porodice jesetri posle regulacije Dunava na Đerdapskom sektoru opao, ipak se na tom području i dalje odvija isti ribolov, no u veoma smanjenom obimu.

Pored redovnog ulova jesetri komadne težine od 15—35 kilograma, love se svake godine desetine primeraka moruna (Huso huso L.) do težine od 80—120 kilograma. Već dugi niz godina, približno već 16—18 godina, nije ulovljena nijedna moruna teža od 150 kilograma. U toku 1953. godine ulovljeno je nekoliko moruna u težini od 75—120 kilograma, i to pretežno mužjaka ili kako ih đerdapski

Rasporena moruna sa ogromnom količinom ikre